

„СОЦИАЛИСТЪ“

излиза въ Вторникъ и Петъкъ

Редакцията и Административната се намиратъ въ СОФИЯ

Неплатени писма не се приематъ.

Ръкописи не се връщатъ

## СОЦИАЛИСТЪ

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

LE SOCIALISTE

Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Redaction  
„SOCIALISTE“  
Sophia.

DER SOZIALIST

Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei

наименованъ се въдига

За год. лева 10 —

6 м. 5 —

3 м. 2 50

За пълно страниство 14 лева

Единъ брой 10 ст

За обявления се плаща по  
15 ст. на редъ на 4 стран.

## Преди закриването на сесията.

Съ една голѣма бързина бюджетно-проектитѣ минаватъ единъ прѣзъ други чрѣзъ Н. Събрание. Вътрѣ въ нѣколко часа се прие-ха 22,475,120 л. приносъ на военната лама. Ако миналото разсипническо Събрание гласува единъ твърдъ тѣжъкъ бюджетъ за войската, то сегашното Събрание отиде по пататъкъ и увеличи той бюджетъ съ 62,333 лева.

Фондоветѣ за шпионитѣ и разноситѣ за една още по силна и стѣснителна полиция се прие-ха съ най голѣмо спокойствие отъ страна на правителствения депутатъ. Г. Губидѣльниковъ искаше мнѣнието на болшинството: който обича отечеството, той трѣбва да приема това, което иска правителството. А правителството иска да съблича, да оголва населението за да централизира още повече власта, за да усилва полицията и войската и за да по-пълни ваканцията мѣста на шпионството и за да се намѣри работа на нови офицери. Полицията се прѣдава въ ръцѣтъ на военнитѣ, като ще имаме за напрѣдъ освѣтъ околийски началници, въ и 85 души офицери, тѣхви помощници.

Болшинството се отказва отъ своята воли; то се движи отъ голята на консерваторитѣ, които, опрѣни на войската и на полицията, сѣ стопани въ законодателното събрание и въ цѣлата страна.

Ако то не може да изпълни още по блѣскаво своята задка на безпрѣкословното гласуване, то това е благодарение на меншеството, което съ своя „обструкционизмъ“ туря камъни прѣдъ тържественното патриотическо шествие на съединително-консерваторската клика на чело съ мракобѣсникътъ Д-ръ Цачевъ и не го допуска съ единъ дѣхъ, съ единъ замахъ да приеме цѣлия бюджетъ на правителството.

Народа е излъганъ по единъ най коваренъ начинъ. Не икономии, не реформи, не свобода и законностъ дойдоха да прокарватъ ония, които откраднаха неговата избирателна бюлетина на 11 Септемврий. Неговитѣ избраници дойдоха въ София за да продължатъ глада и лишенията на работната масса и да закрѣпятъ расклатения стълбове на военно-полицейския режимъ. Стамболовъ падна не за да се туря начало на „нова епоха“ а за да се прикрие, заличи и обезпечи стамболовщината за още нѣколко време.

Напусто отидоха многобройнитѣ митинги, прошения и заявления за „свобода, справедливостъ и законностъ“, на вѣтъра отидоха надѣждитѣ, изказани въ 20-тѣ хил. телеграми до княза и въ безбройни поздравления, отравени до наследниците на „хатовецѣ“. Стамболъ въ отъ „затворникъ въ улица Раковски“ изново ста-на човѣкътъ, който иска да дава тонъ на управляющитѣ. Той се хвали, че вмѣсто врагове намѣри защитници на своята притѣснителна система; той се радва чрѣзъ своя в. Свобода, че днешнитѣ управляющи тръгнаха по онъ пътъ, по който и той вървѣше. За на-

прѣдъ освѣтъ скъпата управителна система, ний ще имаме интерпретиранията, екстерниранията, запрѣщане митингитѣ, събранията и прошенията, противъ които еднакво викаше цѣлата „съединена оппозиция“.

„Брашнени човалъ“ не само не се за-карпи, но останаха и тоягитѣ съ които ще го тупатъ.

Извѣстно е, че прѣзъ последната година цѣнитѣ на житата спаднаха твърдѣ много. Миналия режимъ не обръщаше внимание на тоя кризисъ, като отрупваше още повече работното население съ разорителни тѣгоби. Той ускоряваше по единъ работнически начинъ пролетаризирането на селската масса, като не ѝ приготвяваше мѣсто, гдѣто тя би могла да оползотвори своя трудъ. Това естествено бѣше възбудило силно негодование въ се-лата. Но сегашното депутатско болшинство, вмѣсто да имъ дойде на помощъ съ нѣкои по-рѣшителни реформи, глътна по цѣли милиони на единъ хапъ, които ще се измъкватъ отъ народния трудъ.

И при това положение смѣшно е, когато правителството иска потеражийски сумми, за да преслѣдва разбойницитѣ. Кои сѣ тия тол-кова опасни разбойници? Защо се отпускатъ около 60 хил. лева, които ще се харчатъ без-контролно? Не е ли това направено за при-крититѣ цѣли на правителството? За народа не сѣ толкова опасни горскитѣ хайдутки, колкото раз-бойницитѣ, които днесъ управляватъ страната и създаватъ законитѣ. Исканитѣ потеражийски сумми не сѣ за прислѣждане на нехрани-май-ковцитѣ, които се криятъ по планинитѣ, а за поддържане на истинскитѣ разбойници, които живѣятъ въ срѣдъ градоветѣ, защитени отъ закона и властта.

Отъ 18 Май до днесъ стана онова, което трѣбваше да стане. Противъ бившия режимъ на тиранията се боре-ха една частъ отъ пародни експлоататори и съзнателната частъ отъ работния народъ. Слѣдъ падането на Стамболовата шайка, първитѣ заеха своето мѣсто, като се качиха на властта, а работ-ния пародъ остана на сухо. Сега втория трѣбва да заеме своето мѣсто, като стѣпи въ редоветѣ на борбата, която се води противъ неговитѣ притѣснители и експло-ататори. Догдѣто тоя пародъ нѣма власта въ своитѣ ръцѣ, или догдѣто той не при-нуди военно-полицейската клика добръ да почувствува неговата мощъ, до тогава закон-ността и свободата, които се гарантиратъ даже отъ сегашната конституция, ще бѣдатъ само обещания въ устата на разни лѣжаци и лицемерни.

Въпросътъ не е да падне Стамболовъ и да дойде Стойловъ, а слѣдъ Стойловъ—Радосла-вовъ. Въпросътъ е да се гарантира господст-вото на демократията. Когато видѣхме ония траги-комедии, които се разыгриватъ въ Нар. Събрание, когато волята на господствующата олигархия, на чело съ единъ Рачо Петровъ, Стойловъ и Начевичъ, стои по високо отъ

всичко, когато единъ властующъ полковникъ си сучи дългитѣ мустаци прѣдъ най голѣмитѣ подигравки, които се вършатъ надъ пародния су-веренитетъ, тогава длѣжностъ е на всички истин-ски демократи, безъ разлика на свонѣтъ убѣжде-ния, да водятъ една обща борба за да се обезпечи пай необходимото за нормалното развитие на страната — политическата свобода на народа.

Не писанитѣ свободолюбиви закони, съ които се хвалѣтъ оппозиционнитѣ либерали, а исписаната въ закони пародна воли може да гарантира тая свобода. Мнозина сѣ опия, които работнико викаха „да живѣе княза и Стойловъ!“ слѣдъ 18 Май, по малцина сѣ опия, които върваха, че пароднитѣ подобренія не се даватъ отгорѣ. Сега, когато Събранието приближава да прѣкрати свонѣтъ дѣла, социалиститѣ ще по-вторятъ още единъ пътъ, че малцината трѣбва да станатъ мнозина, а мнозината малцина. На-шага задача е ясна. Социалъ-демократическата партия, както прѣди така и слѣдъ 18 Май си остана крайната лѣва на оппозиционнитѣ партии, и пий нито за минута не се спрѣх-ме за да си правимъ иллюзии, които днесъ се разбиватъ; единствения урокъ, когото ще извлѣкатъ по неопитнитѣ на другари отъ гру-битѣ противорѣчия между думитѣ и дѣлата на управляущитѣ е този, че работническитѣ дружества, клубове и читалища трѣбва да се умножаватъ и че социалистическата пропаганда трѣбва да се усилва за да бѣдемъ повече при-готвени въ повопрѣдстоящия борба на на-родния суверенитетъ съ неговитѣ огрицатели.

Г. Г.

## ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

— Засѣданието на камарата отъ 16 т. м. трая до 5 1/2 ч. сутр нѣта на другия день. То се свърши съ единъ чудовищенъ скандалъ. Разиск-ваше се бюджета на м-то вътрѣшнитѣ дѣла. Говорившия г. Досевъ се обърна къмъ Стойлова, като обвини, че и днесъ се поддържатъ шизми. Стой-ловъ скача отъ мѣстото си и вика на Досева „лъжець“. Отъ лѣвицата се чуватъ силни гласове на про-тестъ и на обвинение противъ болшинството и правителството. Всички депутати наскочаватъ на крака и се готвятъ на юмручна расправа. Пред-сѣдателя вика квесторитѣ да изхвърлятъ Досева, радославиститѣ заобикалятъ своя съпартизанъ и викатъ на болшинството: „елате, ако смѣте“; бол-шинството се кани да напада. Прѣдѣдателя звъни, нѣ верѣдъ силния шумъ не се чува нищо. Но върхътъ на безобразиего бѣ, когато отъ входнитѣ врата пенадѣйно влѣзоха единъ взводъ разсилни, нарѣдени въ колона, за да помогнатъ на болшинството. Засѣданието се отложи за малко врѣме и всички шумъ, нападки и оскърбления се прѣнесоха въ коридоритѣ, гдѣто станаха нѣколко сбивания мѣжду ожесточенитѣ. Слѣдъ всичко това цѣлата лѣвица напуста събраниято и се разо-тиде, а болшинството остана до 5 1/2 ч., но защо? За да приеме цѣлия бюджетъ по м-во на вътрѣш-нитѣ дѣла. Прие-ха се потеражийскитѣ и вси китѣ сумми, искали отъ правителството, за да има една силна полиция и шпиони. За напрѣдъ полицията ще има 85 души офицери, като помощници, на околийскитѣ началници. Не ще съмнение, че тия

85 офицери, вместо помощници, ще бъдат заповѣдници на окръжните началници и по този начин цялата полиция косвено ще бъде под господството на военните. И така, вместо да се накаже Морфовъ, за напредъ не само студентитѣ, а целия народъ ще иматъ на срѣща си 85 Морфовци. За никого не е тайна, че Стоиловъ не мисли да си пра своитѣ золумлуди надъ правото и свободата на целия единъ народъ и гражданитѣ трѣбватъ да започнатъ една нова и рѣшителна борба противъ военно-полицейската шайка.

— **Амнистиратъ** се всички политически престѣпления отъ 21 Декември 1883 г. до 15 Декември 1894 г., като се изключаватъ 1) министритѣ, които са вършили престѣпления като такива, 2) главатаригѣ, които са взели непосредствено участие въ извличането на князь Александра и 3) всички онии, които се обвиняватъ по общи престѣпления, макаръ и извършени съ политически цели.

— **Разсилнитѣ** въ Народното Собрание изиграха своята роль и въ по-предшното засѣдане, когато също такива шумъ се подигна по насилственото приемане на грамадни воененъ бюджетъ. Председателя по обичай си дезертиралъ отъ мѣстото си и избѣгалъ вънъ, като се заобиколилъ съ всичкитѣ разсилни. На въпроса: „защо, г-нъ председателю, си заобиколенъ отъ разсилнитѣ“, той растревено отговорилъ: „не е ваша работа“. Още отъ туй засѣдане се предвиди, че разсилнитѣ на Собранието ще играятъ роли и ще бъдатъ единъ отъ факторитѣ на българското законодателство. И правителството продължава да обвинява меншенството въ „обструкционизъмъ“, че пречело на патриотическитѣ дѣла на болшинството. Обструкционизъмъ не би имало, ако въ Собранието нѣмаше никаква оппозиция, както бѣше при Стамболова, за да пречи на ония разбойничества, които болшинството върши надъ народа.

— **Чирпанскитѣ** учители са испратили до м-твото на просвѣщеніето слѣдующата телеграма: „Като не се обърна внимание на многократната ни проба напущахме работата си“. Ония голѣми онеправдания, които се вършатъ надъ народнитѣ учители не могатъ да иматъ освѣтъ като крайно срѣдство напущане на работата, което е разорително за учебното дѣло. Но управляющитѣ днесъ се грижатъ толкова за това дѣло, колкото се грижеха и по-напредъ. Тѣ искатъ най-напредъ да иматъ единъ голѣмъ воененъ бюджетъ и полицейска драгунария, за да тиранизиратъ населението. Ний обаче съблѣтваме народнитѣ учители, прѣди да се впуснатъ въ една по рѣшителна борба, да се сдружатъ и да се приготвятъ, за да не напущатъ работата тогава, когато могатъ повече да си повръдятъ. Съединената борба е по сигурна прѣдъ разсѣяната.

— **Когато** на 17 т. м. се захвана разискването на бюджета по М-то на вътрѣшнитѣ дѣла, подпачалника на Собранието г. Емануилъ Начевъ, който игра и при Стамболова такава мизерна роль, каквато играе сега, влезанно даде заповѣдъ да не се пуца публиката въ галеритѣ, и се пропуцаха само онии, които се ползуваха съ благоволеніето на разсилнитѣ и на началството. Конституцията предвижда, че засѣданията са публични; но когато жандаринитѣ Стоиловъ и тѣчи на всѣка крачка, то какво остава за една маща, каквато е Начевъ. Между това въ галеритѣ изобилно сповѣтъ полицейскитѣ пристави, които чакатъ да упражнятъ Морфовското „морално влияние“ върху всѣкого, който поиска да искаже своето съчувствие на оппозиционнитѣ оратори.

— **Селянитѣ** отъ селата Дългачъ и Емренгеръ, Ески-Джумайска околия, на брой около 150 души събрани на митингъ, са взели резолюция, съ които искатъ въвеждане на прогресивно подоходния налогъ, инвалидни пенсии за всички граждани, държавни аптеки и безплатна медицинска помощъ, уничтожение на ангарията, безплатно сѣждане и защита, назначение учителитѣ отъ общината, даване Стамболовъ подъ сѣгъ, даване чиновничитѣ подъ сѣдъ безъ прѣдварително разрѣшение, уреждане спомагателни общински каси и т. н. Исканията са подобни на ония, взети въ прѣдшнитѣ селски митинги, организирани отъ наши приятели. Селската дръвна собственост е обложена съ най-тѣжки тѣгоби и за това селенитѣ все повече се вслушватъ въ пропагандата на социалиститѣ, които като признаватъ тѣхното лошо положение, искатъ днесъ за днесъ да имъ помогатъ съ разни облекчения.

— **Пазителитѣ** на обществената правствениостъ сами са развратници. Бившия, при Стамболова, полицейски приставъ въ г. Вратца Д. Куновъ е билъ даденъ подъ сѣдъ за кражката суммика 900 лева отъ съдържатели на публични домъ, обвиняванъ въ това, че задължиялъ, като билъ обърналъ тоя домъ на свой харемъ. А знаете ли

кой е билъ защитникъ на тоя приставъ? Известния въ Вратца противникъ на социализма, адвокатъ Станевъ. Дѣлото се прекратило, понеже не се явили свидетелитѣ. Сѣция Куновъ е единъ отъ героитѣ на втория Вѣло-Слатински изборъ. Ето какъ политиката пази чистотата на правитѣ!

— **Вѣстникътъ** ни бѣше подъ печатъ, когато се научихме, че работничитѣ отъ печатницата Шимачевъ напущали работата си, защото не имъ било заплащано рѣдовно и неравнени смѣткатъ имъ отъ 6 мѣсеци.

— **Защо се избралъ за кметъ?** Въ 17 бр. ний писахме, че Пернишкия кметъ се е натрапилъ за такъвъ. Сега ни пишатъ нови работи. Своего кметуване той започналъ съ това, като облагалъ своитѣ конкуренти механджии съ патентъ отъ I и II разрѣдъ, съ каквито се облагатъ голѣми хотели. Ний казахме, че за такива народни смучаки кметската властъ имъ е потребна за да смучатъ още по вече; той облага селескитѣ механи на своитѣ конкуренти съ най-тѣжки патенти, да ги съсипе по скоро. Но бай Дойчинъ не искалъ тия работи да излѣзатъ на лице, нувалъ Пернишкия първоначални учители и ги наричалъ „въшкави“, като миселъ, че тѣ са писали за него въ нашия вѣстникъ. Каква подигравка! Тия сѣщи учители става близо 4 мѣсеци не са имъ дали заплатата, благодарение на което тѣ преживяватъ много бѣдно, а отгорѣ на това тѣ ги нарича „въшкави“.

## Работнически Печат. Синдикатъ Въ София.

Въ по-минжлий брой на вѣстникътъ си въ едно антрефиле спомѣнахме за стачката въ печатницата Вълковъ и за циркулярното издадено отъ Настоятелството на Ц. Р. Н. Синдикатъ. Ний въ тоя брой се повръщаме да поговоримъ за тоя Синдикатъ.

Едва прѣди единъ мѣсець се основа тоя. Ний нарочно до сега не говорихме нищо за него, чакахме той самъ да прояви своето смѣстествование. И дѣйствително той оправда нашитѣ очаквания. Намъ ни е драго да отбѣлжимъ успѣхътъ, който прави този Синдикатъ. Въ едно късо врѣме членовѣтѣ му възлезоха на 170 души, значи почти всичкитѣ работници отъ тукашнитѣ частни печатници. Обаче най-важното е, че въ Синдикалната каса има вече съ стотини левове, които служатъ исклучително за достигане визената му цѣль: умственото повдигане и *материалното подобрене* на работничитѣ, посредствомъ *водение борба* въ името на *работническитѣ интереси*.

Ето едва мѣсеца отъ неговото смѣстествование и благодарение именно на гаранцията, която дава тоя (Синдиката), избухна стачка въ печатницата Вълковъ. Още въ сѣция денъ на обявяване стачката, Синдиката има своето извъредно събрание, на което присѣтствуваха по-вече отъ 200 души: словослагатели, машинисти, подавачи, литографични, ксилографи, гравьори и книговѣзци.

Засѣданието се откри съ една кратка, но пълна съ живостъ, рѣчь отъ другари ний словослагателъ Д. Сумтуровъ, който е и секретаръ на Синдиката (подъ единствената инициатива и грижи на когото се ъ основа Синдиката).

Слѣдъ живи разисквания и добръ обмислование на въпросътъ, взе се еднодушно слѣдующото рѣшение: „Ако Вълковъ не удовлетвори работничитѣ си, то стачката да се продължава и печатарското съсловие ще поддържа гревиститѣ догдѣто се изменятъ обстоятелствата“. Засѣданието се закри всрѣдъ викове: „Да живѣе работническото дѣло! Да живѣе солидарността! Да живѣе Синдиката!“

Водение дѣлата на Синдиката е повѣрено на седмочленно пастоятелство, членовѣтѣ на което са все опитни работници и което, както се види, умѣе да ръководи подобни дѣла. Впрочемъ едно, което най-много го прѣпорѣчва, то е извъредната ловкостъ на дѣйствиата му; така напр. ний останахме смаяни кога видехме,

два часа слѣдъ обявяване на стачката, прѣснжги циркулярни въ целия градъ за вѣсние и увѣдомленне работничитѣ отъ други печатници!

Прочие, ний искрено поздравяваме новата работническа организация у насъ, и желаемъ успѣхъ и дълъгъ животъ!

И. Д.

## ПИСМО ОТЪ ЕДИНЪ СЕЛЕНИНЪ ВАЩА

Да ти кажа, господине редакторе, баша не ме е пратилъ на училище, ама азъ имамъ голѣмъ мѣракъ на науката, та рѣкохъ да изуча римъ мойто чедо. Кито свърши четвъртъ отлѣние, пратихъ го да се учи въ Кюстендилъ. На тая година бѣше курса I-ва. Азъ имамъ коби и 112 овци. Продавахъ отъ тѣхъ и пращахъ пари. Прѣди единъ мѣсець му прати 250 гроша и то ми пише сега пакъ да му прати. Продадохъ двайсетъ овци да му прати още 250 гроша. Виждашъ, г-не редакторе, че на насъ ромаситѣ науката е много скъпа; това продадохъ опова продадени и то излиза много горчиво.

Па и това хубаво, ако имашъ какво да продадешъ за училище, ама ний, селенитѣ, тѣ сме прѣтоварени да хранимъ голѣмитѣ готонамѣщето за насъ си нищо не остава. Малцина са между насъ такива, които могатъ да пратятъ дѣла си въ по-голѣмо училище отъ селското.

Така си мислѣхъ азъ, когато получавашъ отъ чедото си писмо за пари. И на мене е мѣчно, въ трѣбва да продамъ нѣщо, пъкъ и за чедото мѣчно, кога не му прати. Но тая недѣля то праща още едно писмо и ми се оплаква, че въ за пари, ами отъ даскалитѣ си, отъ тия, отъ които митѣ си даскали. Тия синковци освѣтъ гдѣто хранятъ отъ нашия гърбъ, ами още и зарпхентенъ по приставски и къмъ нашитѣ дѣла. Братко, пиши да знае свѣга какво става съ четата, които учатъ въ училището. Испитали отъ Кюстендилъ едно тѣхно другарче и то знае въ защо? Защото рѣкло на даскала си, че нѣма пари да си купи дѣска. Даскала го пѣди отъ стана за да му пише отсѣствие, а то отговори, че е криво, като нѣма дѣска и не иска да му се пише че отсѣствувало, демекъ момчето казва, че не да го накажватъ за нищо, ама нали свършихъ тѣра на негова милостъ, хаиде вънъ отъ училище. Такива дивотии всѣкъ денъ ставали въ това училище. Даскалитѣ гледатъ на дѣцата ни като сѣдати. За това ли ний тропимъ послѣдни паричка да си играятъ съ участъта на нашитѣ дѣца, които играятъ съ нашата бѣдна кесия богатшиитѣ бирничитѣ?

Но така си е. При дневната управа, селенитѣ, голѣмитѣ, богатшиитѣ царуватъ на всѣкъ и въ училището, и въ селото, и въ града, а ний селенинѣ, както и нашитѣ брати градски работници имъ служимъ, хранимъ ги, обличаме и обогатяваме ги.

Азъ: Димитръ Ивановъ отъ село Овча Могилъ, Разградско.

## Съобщение.

До редакцията на в. „Социалистъ“ — Соф.

Въ засѣданието си на 19 Ноември членовѣтѣ на Варненската Соц.-Демократична дружина „КАРЛЪ МАРКСЪ“, като взехъ предвидъ: а) скѣпотията за наемъ на помѣщение за дружината, в) важноста и необходимостта на усилването на социалистическата пропаганда сѣга за въ бѣдѣ въ г. Варна, гдѣто условията въ приморскитѣ градъ, помагатъ доста за разпространение на пропагандата ни, еднодушно рѣшихъ да се построи едно здание (зала) въ гр. Варна, което ще бъде пригезание на партията, въ което ще ставатъ нашитѣ събрания и което за въ бѣдѣ ще служи за инспекторатъ на работничитѣ. За цѣль ний, Варненскитѣ работници социалисти, жертвуваме, едновременно се обръщамъ къмъ работничитѣ социалисти и съчувствующи въ другите градове да се пригекатъ съ своитѣ воли жертвования.

Пожертвованията се испращатъ на адресъ: Х. Д. Стоиловъ — Варна.

За помощта на всѣкого ще се публикува въ „Социалистъ“ за знание.

Постѣпахъ отъ Варна:

1. Никола Чернокожевъ подарява 32 метра мѣсто, находяще се въ V участъкъ отъ . . . . . 160

|                                          |      |   |
|------------------------------------------|------|---|
| 2. Д. Драгулевъ . . . . .                | 30   | " |
| 3. Е. Жековъ . . . . .                   | 20   | " |
| 4. Ив. Радуповъ . . . . .                | 10   | " |
| 5. Т. С. Яламовъ . . . . .               | 10   | " |
| 6. П. Панайотовъ . . . . .               | 20   | " |
| 7. Ив. Чепмеджиевъ . . . . .             | 5    | " |
| 8. В. Х. Димитровъ . . . . .             | 1    | " |
| 9. Т. Димовъ . . . . .                   | 5    | " |
| 10. Колю Танчевъ . . . . .               | 1    | " |
| 11. Ив. Д. Златарски . . . . .           | 2    | " |
| 12. П. Х. Ковачевъ . . . . .             | 5    | " |
| 13. Ив. Недковъ . . . . .                | 1    | " |
| 14. Г. С. . . . .                        | 1.50 | " |
| 15. Ив. Стояновъ . . . . .               | 5    | " |
| 16. Д. Х. Ив. Калиновъ . . . . .         | 4    | " |
| 17. Х. Д. Стоиловъ . . . . .             | 10   | " |
| 18. П. Булашевъ . . . . .                | 10   | " |
| 19. Андонъ Стоиловъ безплатно            | 20   | " |
| дневно работение, върху-имението на дру- |      |   |
| жината „Карл Марксъ“, гдѣто ще ра-       |      |   |
| боти при правението на зданието (отъ     |      |   |
| 20 л. полза) . . . . .                   | 20   | " |
| 20. Т. Г. Тривчевъ . . . . .             | 2    | " |

Всичко . . . 462.50 л.

ВАРНА, 27/XI 94 г.

## НАСТОЯТЕЛСТВОТО

Прѣсѣдатель: Х. Д. Стоиловъ  
Кассиеръ: И. С. Дюмеровъ.

## ПО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ.

**Засѣданіе 39 (14 Декемврий).** И отвори-телно, и позорно, и скандалиозно! Нашитѣ ин-телигентни колкото по нататѣкъ отиватъ, толкозъ по вече опръскватъ своето знаме на „свободата и за-коинността“ съ вонешитѣ капки на онова благо, въ което тѣ плуватъ. Единъ отъ най-важнитѣ въпроси въ дѣятелността на една камара, въпроса за бюд-жетитѣ, за данѣнния товаръ, е изоставенъ да се разгѣда въ прѣдвечеріето на затварянието сесията и естествено е, че ще иска неговото бързо прие-мание. Стамболовата камара приемаше всичко, що излѣзе отъ министерската маса, безъ всѣкакви раз-исквания; интеллигентната камара задъшава гласа на меншеството и не му дава възможност да се искаже въ полза на економитѣ. Пълна безинте-ресностъ къмъ економическитѣ въпроси, отъ жес-твието на всѣкакво желание за правение економии, тропание и дигане шумъ, когато се искатъ из-вѣстни намаления — ето характеристиката на на-шегто интеллигентно болшинство. . . .

Засѣданіето се отвори въ 2 1/2 часа. Доклад-ваха се расходитѣ по исплащаніе държавнитѣ дългове.

**Китанчевъ** крайно съжелява, гдѣто комисси-ята искава докладчикъ, който не може да даде общо мнѣние по доклада. Той не е съгласенъ да се плаща на Турция дълга отъ около 3 милиона лева: едно, защото тая конвенция е сключена не съ самото турско правителство, а съ „отдѣленіето за исплащаніе турскитѣ дългове“, така щото Тур-ската хазна никакъ не се ползува отъ това, и това е направено отъ Стамболова съ цѣль да спечели благоволеніето на западнитѣ държави; и друго, че той дълъгъ, като се иска въ силата на Берлинскитѣ договори, може да бѣде даденъ само когато и Турция изпълнява своитѣ задължения. „Като не се дава никакъвъ животъ на нашитѣ братя въ Ми-кедония, когато тѣ се притѣсняватъ и гонятъ на всѣка крачка, ний не можеме да плащаме данѣкъ (председатели дрънка званеца, болшинството трона, Цачевъ кряска). Нашето правителство трѣбва да зацѣпва прѣди всичко общитѣ интереси на на-шия народъ, и пека съ отказанието си да пла-тимъ данѣкъ направимъ постыжка, отъ която Сул-тана да разбере, че ний искаме да тури редъ въ Македония“.

**Папанчевъ**, Стамболовъ, Абрашевъ, Бояд-жиевъ, М. Цачевъ сж противъ исканіето на Ки-танчевъ. „Такива не вѣрли, не кипели може-ли да се говорятъ въ камара“. Чрѣвъ гласуване-прие § 1, прѣдложението на Китанчевъ се от-хвърли.

Пристѣпи се къмъ § 2: (за пенсии на бивши-министри, чиновници и пр. 1,100,000 л.). **Ст. Ми-хайловски** моли да не се даватъ пенсии и на „бив-ши министри“, понеже у насъ нѣмало бѣдни ми-нистри. **Китанчевъ** се радва, гдѣто единъ пътъ се съгласили съ Михайловски; но той иска, щото да се махнатъ пенситѣ и на лица, които не зас-лужено сж ги получили. Заради това той прѣд-лага суммата 1,100,000 л. да се намали на 750,000 л. **Губидѣльниковъ**, **Г. Гаврааловъ**, **Стамболовъ**, **Ши-варовъ** не сж съгласни на това; **К. Досевъ** възра-зява на **Губидѣльниковъ**. Чрѣвъ гласуване, прие

се прѣдложението на Китанчева. Председатели на 3 пъти испитва волята на „народнитѣ“ съ цѣль да се отхвърли прѣдложението на Китанчевъ, но всичко напразно: приека се подхъ с ризни дебати и § 3—17, разни сумми все за дългове.

Слѣдъ това пристѣпи се къмъ докладване-расходитѣ по върховното правителство. § 1 е за-цивилната листа на княза. Станаха сериозни дебати.

**М. Таксвѣ** иска намаление заплатата на княза, прѣдлага 1 милионъ лева, безъ никакви добавле-ния. „Това е въ полза на престижа на господаря и ний не трѣбва да се стѣсняваме да направимъ туй намаление“. Економитѣ трѣбва да се замоч-натъ отъ най горното мѣсто; безъ това ний не ще имаме възможност да правимъ въобще економии. Пъкъ най сетнѣ сравнително съ заплатитѣ на дру-гитѣ господари, прѣдлаганата отъ менъ заплата не е малка; прѣдседатели на французката репу-блика, напр. получава 600,000 л. и пакъ социалист-титѣ искаха да я намалятъ на 400,000.

**Дюрмаджиевъ** мисли, „че когато повъ единъ Анпбалъ стои прѣдъ вратитѣ на София“ необхо-димо е да се правятъ економии, тамъ гдѣто е въз-можно. Прѣдлага цивилната листа да бѣде само 800,000 л.

**М. Бояджиевъ**, **Папанчевъ**, **Губидѣльниковъ** намиратъ „че това не можало да става безъ съиз-воленіето на княза и не сж за намалението ци-вилната листа. Съединението, което увеличило ра-ботата на княза и женитбата, това били факто-ритѣ, които изисквали увеличението на заплатата на княза, а не намалѣние.

„Белгинецъ“ **Стоиловъ** сне своята „демократи-ческа“ маска за да дойде на помощъ на монархи-ята. Най първо той упрѣкна тия, които искаха намаление на заплатата, въ туй, „че тѣ искали това, защото и другадѣ искали сѣмното нѣщо“. Сетнѣ, приведе примѣръ изъ съседнитѣ намъ фа-лирали страни Сърбия и Гърция, за да докаже, че тамъ повече се плащало на отъ бога помазанитѣ монарси. Белгия тоя пътъ не миша на рѣдъ. Защо ли „модерни“ не привѣдепримѣръ съ Русия, за да докаже, че народа трѣва да е робъ на свои монархъ, и да гине въ мизерия, а тѣ да плуватъ въ раскошъ и развратъ? Но впрочемъ напаша „пре-миеръ“ не е далечъ отъ мисълта за крепката мо-нархия. „Искате ли вий да поддържаме високо престижа на монархията, трѣбва да признаете, че и отпущанитѣ до сега сумми сж недостатъчни“ (рж-копѣскация отъ новопокрѣстостатѣ патриоти). Най сетнѣ министра прѣдлага, щото § 1 да се приеме съ акламация (ржкопѣскация, викове прието; въпроса исчерпанъ).

Председатели **Тодоровъ**, и той доде на по-мощъ на цивилната листа. Е, зеръ, иначе може да изчезне високото благоволение. Той отива пакъ още по далечъ. Той не вѣрва, че економическото положение на напаша селянинъ е тѣй мизерно как-то го описвали прѣжнитѣ оратори (Китанчевъ: и Стамболовъ сѣмпо казваше). Слѣдъ това прѣдсе-дателя се пита: „ако напаша бюджетъ е носилъ до сега тая тежестъ, то сега ли му е врѣмето пѣкъ да се намали (защо ли да не е сега?). Но не е всичко още. По нататѣкъ, прѣдседателя вѣрва, че напротивъ, ако стане туй намаление, то напашитѣ избиратели ще ни бламиратъ (отъ лѣвицата: а, хъ! **Габровски**: напротивъ ще ни похвалятъ). **Китан-чевъ**: любовъ се печели съ симпатии, не съ пари. **Сакъзовъ**: пека **Тодоровъ** опрости тогава и всички свѣрхемѣтти кредити (разноски за двореца), които възлизатъ на повече отъ милиони). Рѣчта на **То-доровъ** се посрѣщна съ ржкопѣскация отъ довче-ранитѣ антидинастии. На свѣршекъ той предложи въпроса за исчерпанъ, макаръ и да имаше мнѣзина записани. На напашитѣ другари **Сакъзовъ** и **Габровски** умнилено не имъ се даде думата, при-всичко, че тѣ я искаха много порано отъ нѣкои господа, подкрѣпителни на величието на монархи-ята. Безпристрастния прѣдседатель, или по добъръ работѣнното болшинство, което не знае по друго отъ самоунижението и нископоклонничеството прѣдъ помазани или непوماзани величии, силно се страху-вахъ отъ републиканскитѣ идеи на напашитѣ дру-гари, които щѣха да покажатъ, че величието и тържеството на народа стои по горѣ отъ каквото и да би било подиганіе престижа на монархията. А това никакъ не иде на смѣтката на тия, които идятъ на властъ само съ благоволеніето отъ горѣ... Но да не се отвлѣчаме. На кѣсо пека кажемъ, че по исканіето на Стоилова, работѣнното болшинство-счете за унизително да се даде на гласуване § 1, то само съ своитѣ пляскания на рѣцѣ го прие, лѣвицата протестира и иска гласуване, стана шумъ. **Таксвѣ** пита: „както ни гарантира, че утрѣ-пѣма да приемемъ само съ акламация цѣлия бюд-жетъ“ — и ще го приемемъ отговори болшинството. **Сакъзовъ** разгѣрено: приемайте, приемайте, г-да; безъ съмнение вий щеприемете съ акламации и разни-

тѣ свѣрхемѣтти кредити, исхарчени все за двореца, и които възлизатъ на 2 1/2 мил. лева, скѣсва си прѣекта. И тѣй, да не се унижи напаша династия § 1 не се гласува. § 2, и той така се прие. **Китан-чевъ** прѣдлага да се исхвърли прѣдвидената тамъ сума 300,000 л. за разни разноски, „понеже и на друго мѣсто пѣкъ са прѣдвизжали за разноски по градини (тропаниа силни отъ спестителитѣ на на-родната пара), за разни пътувания (силни викове: долу! долу! отъ довчерапашитѣ противници на Княза). Оратора не можа по нататѣкъ да говори по § 2, каза му се, че въпроса бѣлъ рѣшенъ съ аклама-ция; той прѣмина на § 3, който прѣдвизжда 300,000 л. за ордени; прѣдлага да се заличи тая сума (прѣкъсва го центръ). „Ако княза има пужда отъ ордени, пека си ги вземе отъ цивилната листа, която вий не рачихте да намалите. Ний не трѣб-ва да лицемеримъ, напаша господарь трѣбва да е конституционенъ“ (раболѣпното: не е истина, не е истина, че трѣбва да е конституционенъ долу, долу, силни тропания). По нататѣкъ оратора безъ да се бонотъ крѣсѣцитѣ на повитѣ патриоти про-дѣлжава: „Вий не трѣбва да унижавате личността на княза и да доказвате, че той желае да печели пари, а не симпатии (крѣсѣци: долу! други викове пакъ отъ раболѣпнитѣ: прието, прието, въпроса исчерпанъ, **Сакъзовъ**: приемайте, приемайте). И дѣйствително въпроса биде исчерпанъ и § 3 се прие, защото какъ може да не бѣде исчерпанъ, когато думата не се дава на тия, които ще говорятъ про-тивъ, и когато ораторитѣ се ирекѣсватъ съ гроз-нитѣ викове долу! като че ли една цивилна ли-ста стои по горѣ отъ правото на единъ депутатъ да зацѣпва истинскитѣ народни интереси, като че ли не е Народното Събрание, което опредѣля заплатата на монарха; като че ли Народното прѣд-ставителство трѣбва да колъбичи прѣдъ парични-тѣ интереси на единъ дворъ и да работи въ у-нѣрбъ на народнитѣ интереси. Ето до какъвъ по-зоръ е дошло напашега раболѣпно болшинство: то жертвува економитѣ, за които е дошло ужъ да работи, въ полза на лука и раскоша....

Слѣдъ това се прѣмина къмъ расходитѣ за народното прѣдставителство. (§ 4—400,000 л.). И тукъ се искаше намаление тая сума на 340,000 като се намалятъ дневнитѣ на прѣдставителитѣ и се махне възнаграждението на прѣдседателя (3000 л.) (**Китанчевъ**). Но всичко напразно, Стамболовъ увеличи дневнитѣ; напаша оппозиция викаше про-тивъ това, но само до гдѣ бѣше оппозиция; дошла на властъ, защо да не се въсполува отъ това. Не можа да се унищожи и дължността главенъ сек-ретарь въ Министерскитѣ съвѣтъ. Стамболовъ имаше пужда отъ нея, за да настани свой роднина, но не дѣйте забрави че и сегашния секретарь е род-нина на Стоилова,

По смѣтната палата намали се числото на докладчикитѣ на половина (22 ч.). Слѣдъ това, по-неже часътъ бѣше вече 8, направи се прѣдложение да се дигне засѣданіето; болшинството не прие това и прѣмина къмъ разгѣжданіе на най важ-ния бюджетъ — военния. Тукъ стана голѣмъ шумъ. Докладчика, **М. Цачевъ**, чете § 1, който об-хваща нѣколко листа, лѣвицата протестира и иска разглежданието на бюджета „перо по перо“, статии по статии, „както това прѣдвизжда конституцията“; докладчика не обръща внимание на тия протести, но продължава да си чете. Това още по вече ожес-точи лѣвицата, ти захвана да трона, удри по бан-китѣ и непрѣкъснато да вика долу, долу! така това възбудено състояние, тия напѣржени кри-сѣци долу, долу! продължаваха около 15 минути, докладчика все си чете, но нищо не се чуваше; Краевъ на нѣколко пъти ходи при трибуната, но **М. Цачевъ** пакъ не спираше. Председателя не можа да въдвори тишината, догдѣ § 1 не се про-чете. Противъ § 1 говориха **Вл. Недѣлковъ**, **Таксвѣ**, **Вачевъ**; тѣ искахъ намаление платата на министра оъ 18,000, на 12,000, прѣмъхаване на 17 гене-ралски и 57 полковнически длѣжности, прѣдвидени съ единственната цѣль да измѣнятъ повече пари отъ съкровището виспитѣ офицери; говориха сѣмпо тѣйзи за закритието на много други излишни служби както и за намаление заплатитѣ на извѣстни го-лѣмци и за унищожението квартирнитѣ пари на офицеритѣ. Но нима мислите, че думитѣ имъ се взеха подъ внимание отъ раболѣпното болшин-ство? — Не, ни най малко; то спокойно се рас-хожда вънъ изъ коридоритѣ, когато се говореше за економии, а щомъ дойде работата до гласува-ние, то счете „че ще извърши актъ на справед-ливостъ ако приеме § 1 безъ измѣнение“ — и така и направи. Прие се безъ никакви измѣнения и цѣ-лия бюджетъ за военното министерство; изпуре-лостъта, заспалостъта, на и безполезността отъ го-ворението, послужиха, щото всички други § § да се приематъ само съ сладкитѣ припѣви „прието“, „прието“. Бюджета възлиза на по лече отъ 25 м. л.

съ около 10,000 л. по вече отъ миналогодинния. Заседанието се закри въ 3½ ч. слѣдъ полунощъ.

**Засѣдание 40.** (15 Декемврий). Разглеждане бюджета на *Народното Просвѣщение*. Такевъ иска намаление платата на министра, унищожение длъжността главенъ секретаръ, на които работата се състои само въ распечатване писма и усложняване на работата. *Досевъ* поддържа същото и иска, щото пенсиониѣ да не се унищожаватъ. *Габровски* прѣдлага да се увеличи суммата за поддържане библиотеки въ София и Пловдивъ отъ 31000 на 50000, които да се раздава изобщо за откриване въ селата и градоветъ библиотеки и читалища. Не съмъ азъ, който ще искамъ намаление на бюджета по просвѣщението. Науката, която е недостъпна за массата, трѣбва да се спеме отъ височинитъ на небеснитъ облаци, и стане достояние за цѣлия народъ. Тя трѣбва да се демократизира, да просвѣтимъ масситъ. Само когато тя се распространи изъ народотоговатойще се освободи отъ икономическото и политическото робство. Нуждата отъ просвѣщението е вѣчна, нуждата отъ полицията и войската е вѣремена, първата ще излезе само когато изчезне човѣчеството, вторитъ сж продуктъ на вѣмето. Всички учрѣждения подлежатъ на закона на еволюцията и просвѣщението е вѣчно стрѣмление на човѣчеството. Тая сума прѣдлага да се покрие отъ унищожението помощницитъ на околийскитъ началници и двата пшионски фонда. „Ако вий искате демократизацията на науката и дѣйствително турите по високо просвѣщението на България отъ пшионскитъ фондове, то гласувайте за моето прѣдложение.“ Той поддържа исканията и на горнитъ оратори. Министръ Великовъ е съгласенъ съ Габровски. *Юрковъ* и *Абрамцевъ* сж противъ намаленията; *Китанцевъ* — за. *В. Нейчевъ* съжелява, гдѣто се намирали хора, които да говорятъ така оскърбително за нашата войска, която по своята дисциплина и прѣданностъ на отечеството и господари (викове: много късно си се сѣтиль) е заслужила похвала и която ще докара обединението на цѣлия народъ (смѣхъ отъ глѣмльвицата). Понататъкъ, прѣдлага въпроса за исчерпанъ. Прѣди да се гласува § 1 Сакъзовъ съобщава, че комисията е рѣшила да се намалитъ заплатитъ на министритъ на 16 хиляди лева. Прѣдседателя не обърна внимание на това; § 1 се прие заедно съ прѣдложението на Габровски.

(Синдова).

## ПАКЪ ЗА „СИРАЧЕ ВЕЗЪ ЗЕСТРА.“ \*)

(Предизвиканъ отговоръ).

Четохме статията въ в. „Стража“, писана отъ нашата театрална знаменитостъ въ отговора на театралната хроника за пиесата „Сираче безъ Зестра“, помѣстена въ единъ отъ миналитъ броеве на в. „Социалистъ“. Като отминаваме съ презрение и за смѣтка на автора и разнитъ лични нападки и гадкости, съ които е преплѣтена цѣлата тая статия и въ които нашия артистически се е обрисувалъ, ний преминаваме направо къмъ разглежданieto на възраженията, които се правятъ на нашата хроника. Читателя помни, че нашата оцѣнка на пиесата „Сираче безъ Зестра“, въ свързка съ нейния своеобразенъ преводъ, бѣ обща. А най-главно говорихме за нейната странностъ и несъобразностъ, съ което и си обяснихме нейния неуспѣхъ и студенъ приемъ отъ страна на нашата публика. За да обори туй наше твърдение, Г-нъ Канели, на когото великитъ артистически дарования прозрѣватъ даже и изъ подъ мундири на Держимурдова въ „Ревизоръ“, 1) се е докопалъ о отвлѣчената страна на пиесата, като е игнориралъ и захвърлилъ нейната конкретна страна. А ний, при нашата оцѣнка, имахме предъ видъ преди всичко тая послѣдната страна на пиесата. И наистина, уважаемий артисто, не е достатъчно условие хубавата идея на една пиеса, за да бѣде тя универсална, — туй до висша степенъ зависи и отъ формитъ въ които е тя облѣчена. Вѣкъми е извѣстно, а въ туй число и на васъ, Г-нъ Канели, че пиеситъ на Г-на Островски нѣматъ исторически характеръ; тѣхния характеръ е чисто битовъ. А като такива, независимо отъ тѣхната художественностъ и хубави идеи, противъ които ний нѣмаме нищо, тѣ не могатъ да иматъ общността, преимуществата на историческитъ пиеси и, слѣдов., не сж еднакво згодни за всички

сцени. А това вий можакте сами да провѣрите, както на сцената, така и отъ устата на вашитъ приятели около „Миръ“, па ако щѣте — и отъ авторитетнитъ уста и на други двама души приятели, въ компетентността на които, вѣрвамъ, не се съмнявате. Или туй, както и мълчанието на величающия ви печатъ (разбира се, съ исклучение на в. „Гласъ Македонски“, гдѣто хроникаря *Канели* така краснорѣчиво записвава блѣскавата игра на *актьора Канели*), нима всичко туй, казвамъ нищо не значи за васъ? Цитирате ни имената и критикитъ на Решетникова и Скабичевский, за да ни увѣрите, „че Островски е далечъ отъ ниската политика.“ Обаче, не туй очаквахме да чуемъ съ привежданието авторитетнитъ имена на тия двама русски писатели. Защото ний нигдѣ не сме приписвали каквато и да било нисша или висша политика на Г-на Островски. А, ако вий така сте си истълкували нашето иронизиране на нашия единственъ по примѣра си преводъ, то толкова по-згѣ за васъ. Напротивъ. Ний очаквахме да видимъ цитирани ония мѣста отъ тѣхнитъ критики, гдѣто се дава вѣрната характеристика на пиеситъ на Г-на Островски, а най-вече онии точки, гдѣто се говори за тѣхната *универсалностъ и еднаква приспособеностъ за всякой театръ*. „Заблудений“ отъ насъ читателъ, па и ний самитъ имахме нужда да чуимъ това, а не баналнитъ тиради противъ социализма и социалиститъ у насъ, които най-малко се нуждаятъ отъ оцѣнитъ на хора като васъ. За убѣждения и идеали иматъ право да говорятъ само онии, които притежаватъ такива. А Канели и идеали . . . , туй е малко несъвмѣстимо, за да не кажемъ по-голямъ дума.

И тѣй, ний си оставаме пакъ на първото мнение за пиесата „Сираче безъ зестра“, като не чакаме като самозванъ защитникъ на Г-на Островски, когото ний никога, нито въ „Дума“, 1) нито вдругадъ сме нападали, да ни убѣдите въ противното, и то не съ нейното отвлѣчено разглеждане, нѣ — въ свързка съ нейната конкретностъ.

Що се отнася до въпроситъ, които къмъ края на статията надмѣнно-надмѣнно ни задавате, ний ще ви отговоримъ слѣдующето: „какво е това роля съ легкъ,“ симпатиченъ характеръ, не е наша работа да ви обясняваме, защото вий като играхте ролята на Жадова, играхте и онай на Иванко и въ фиаското, което претърпяхте, трѣбва да сте почувствували като какво значение могатъ да иматъ горнитъ думи, — толкова повече, че въ предстоящото представяние на послѣдната пиеса, която *зорлепъ* ви накараха да изнесете на сцената, вий сте счели за благодарумно и пуждно да си замѣните ролята съ онай на Милка. А грапава, неравна, *капанава* игра значи да играешъ по такъвъ артистически начинъ, щото който ти гледа на сцената да не може да разбере нищо отъ онова, което се силишъ да възплъгнешъ. А извѣстно е, че въ играта ви въ „Сираче безъ зестра“ само вий и Алахътъ ви разбираше, а публиката трѣбваше съ недоумение да се пита, — палачо ли вижда предъ себе си или „талантливий“ нашъ артистъ и „опитенъ режисьоръ.“ Касателно въпроса, — кое ми е послужило за мѣрка на играта ви, ще ви кажа, че театралното искусство не е *капа* като вашата игра, нѣ че то, като всѣко искусство, си има своитъ норми, които, веднажъ усвоени, могатъ да служатъ за мѣрки въ играта на единъ актьоръ, и то безъ човѣкъ да се е скиталъ и нагледно изучавалъ искусството изъ рускитъ и влашкитъ шантани. И странно нѣщо, наистина! Нима за да се произнесемъ за играта на единъ Канели, напр., въ ролята на Отело (пазилъ ви Господъ отъ подобна напастъ) непремѣнно трѣбва да си видялъ, какъ единъ Каел или другъ нѣкой знаменитъ актьоръ е изпълнявалъ тая роля? Нѣ туй е вече абсурдъ, който непремѣнно трѣбва да краси края на една статия, която носи подписътъ *Радулъ Канели*.

Въ заключение, какво да кажемъ за „мизерността“ на Г-на Петръ Чолаковъ? Разбира се, че трѣбва да се съгласимъ съ неговия достоенъ опонентъ. И, наистина, какъ да не е „мизеренъ“ той господинъ, когато се явива като единъ диссонансъ въ общия хоръ на песнехваленията за Г-на Канели управляванъ пакъ отъ Г-на Канели? Какъ да не е мизеренъ той когато не притежава великитъ добродетели на *представителитъ на ошистата критика* у насъ, нѣ има лошии навикъ да гледа на бездарността смѣло въ очитъ? Ето калпави качества, отъ които той би трѣбвало да се освободи за да не бѣде „мизеренъ“. Не ли Г-нъ Канели? Ще го посветваме.

1) Въ туй списание ний говоримъ за *блудкавитъ декламации* на Г-на Канели, а не на Г-на Островски, както той коварно изпачава ясна смисълъ на нашитъ думи. Нѣ, тачъ се говореше и за други работи. Защо ли се замѣлчаватъ тѣ?

На конецъ, една молба и свършваме. Като казвате, че „Сираче безъ зестра“ е *преведено* на всички язици, то можете ли ни показа нѣкоя блажена чужда литература, която да се радва на такъвъ *образцовъ* преводъ като нашия, та да си купимъ единъ екземпляръ, който да ни послужи като *avant-gout* на нашия бисеръ, та да не се тапа жестоко измѣчваме въ ожиданията си да го видимъ единъ день напечатанъ? Ще ви бъдемъ признателни. До виждане, нѣ . . . вече безъ калъ.

X.

## РАБОТНИЧЕСКИ ИНСПЕКТОРЪ.

**Една тѣжка смъртъ.** На 12 сръшчу 13 Ноемврий т. година, работникътъ Адрианъ Луичи, италианецъ, на 45 — 50 год. възраст, здравъ телѣсно, съ жена и двѣ дѣца въ отечеството, билъ ударенъ и поваленъ на мѣсто отъ една вагонетка, пълна съ въглища, въ рудника на Държавната мина Перникъ. Пътътъ, по който ти се движила, билъ наклоненъ на една страна и лесно отскочила отъ него. Клетия Луичи стоялъ на страната, къмъ която тя се исплъзнала. Ударила го по корема и слабинитъ и го натиснала. Той извикалъ и другарьтъ му Мартинъ Чарда се притеклъ на помощъ, освободилъ го отъ нея, дигналъ го на гърбътъ си и го отнесълъ въ кръчмата на Вангелъ Прановъ. На сутринята той билъ отнесенъ съ проста селска кола, а не съ кабриолета, прѣдначенъ за такива случаи, въ Радомирската болница, гдѣто на 28-й сжщий е починалъ, ужъ отъ ревматизмъ. Господинъ Садаковъ, управители на мината, не намѣрилъ за добръ да испрати нещастника съ кабриолета, защото послѣдния билъ отреденъ за расходка. Заедно съ гостенина си Г-на Молова и помощника си той отпатувалъ за с. Крапецъ, да дилятъ пръстъ за фабриката на Симидова. — Държавата се е погрижила щото отъ Перникската мина да извлича най добра полза за себе си, по за работницитъ, които работятъ въ нея, тя не се погрижва нищо. Тя имъ дава малки заплати, задѣлжава ги да работятъ дълги работни дни, и най сѣтитъ не взима строгни мѣрки за да предвѣжда такива нещастни случаи, какъвто е тоя. Държавата е отговорна за тѣжката смъртъ на работникъ Адрианъ Луичи.

## ОБЯВЛЕНИЯ

### ОБЯВЛЕНИЕ

Умолявамъ всички другари до които испратихъ стихотворната *Сбирка* да побързатъ съ испращацанieto на стойността.

Ст. М. Поповъ.

### ОБЯВЛЕНИЕ

Излѣзла е отъ печатъ книгата „Биографията на Чарлзъ Дарвинъ“ прѣводъ отъ русски, отъ М. Енгелгардтъ. Цѣна 50 ст.

Който купи по вече отъ 30 екземпляра прави се отстъпка 20%; отъ 50 вагорѣ — 30%. Поржкитъ се працатъ:

Ст. Димитровъ телеграфистъ за К. Русе.

### ИЗВѢСТИЕ

Извѣстива се на абонатитъ на „Депъ“, че 7—8 книжки вече излѣзохъ отъ печатъ, затова да побързатъ и си явятъ точнитъ адреси; въ противенъ случай нѣма да се испрацатъ книжкитъ.

### Администрация „Депъ“.

Предъ видъ на новитъ поржки, които пристигатъ, бързае да съобщимъ, че първото издание на „Народенъ Календаръ“ е исчерпано. Скоро ще излѣзе второ издание.

Отъ издателитъ на Народенъ Календаръ.

Печатница „Напрѣдътъ“ — София

\*) Като дава мѣсто на тая статия въ вѣстника си, редакцията остава отговорността върху автора и. Ще заблѣжимъ, че личността на Г. Канели не ни интересува, а блг. театрално искусство, на което Г. Канели е представителъ и върху което ний ще има да се повърнимъ.

1) Виждъ единъ отъ прѣжитъ броеве на в. „Миръ“.